

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$6.00
pusių metų — 6 months .. \$3.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Publisher in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1965
Address:
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 23

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1970 METŲ BIRŽELIO - JUNE 10
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

66-TIEJI METAI

Prez. Nixonas kalbėjo apie Kambodijos žygio laimėjimus

Atimta iš komunistų daug karo medžiagos ir maisto. Pagerintas Pietų Vietnamo fronto saugumas. Būsią galiama grąžinti namo numatytą amerikiečių karių skaičių.

Praeitą trečiadienį prezidentas Nixonas televizijoje pasakytoje kalboje nušvietė iki šiol pasiektus Kambodijos žygio laimėjimus.

Prezidentas pabrėžė, kad Kambodijos žygis visais požiūriais buvęs labai sėkmingas. Jis pareikalavęs žymiai mažiau karių aukų, negu galima buvo laukti, padarę priešui didžiulius nuostolius, atimti dideli kiekiai įvairios karo medžiagos ir ryžių, kurie buvo skirti prieš kariuomenės ir partizanų maitinimui, ir sunaikinti jo vadovybės centrai. Prezidentas išskaičiavo ir smulkiau laimėtą karo grobį ir prieš nuostolius.

Pagal tą pranešimą, iš komunistų Kambodijoje buvo atimta 15,251 šauvuvas ir 2,114 kulksvaidžių, minosvaidžių ir panašių pabūklų. Ten buvo sunaikinti 8,296 bunkeriai, paimta 3,267,952 kulksvaidžių šoviniai, apie 7 milijonai šautuvų šovinių, 34,813 granatų, 3,961 minų, 132,694 priešlėktuvinių sviedinių, 48,320 raketinių minų. Be to, 11 milijonų svarų ryžių, 359 sunkvežimiai ir gausybė kitos medžiagos. Ji dabar pritiks Pietų Vietnamo ar Kambodijos antikomunistinei armijai apginkluoti. Kambodijos žygyje žuvo 9,145 komunistų kariai ir 1,916 paimta į nelaisvę.

Taigi, šiame žygyje buvo laimėta tiek, kiek per visus praėjusius 1969 metus. Prezidentas savo kalboje pakartotinai patvirtino, kad dabar būsią galima numatyti laiku grąžinti daug amerikiečių karių namo, nes po šio žygio padidėjęs Pietų Vietnamo saugumas.

Nors prezidentas įrodinėjo, kad jo dėtos į šį žygį viltytos pasiteisino, bet jo politikos priešininkai dar vistiek nenurimo. Jie aiškina, kad dar vistiek nėra garantijos, kad amerikiečiams iš Kambodijos pasitraukus, ten vėl negrįš komunistai, ir gal reikės vėl ruošti ten antrą žygį, o po jo ir trečią, nes pačios Kambodijos armija yra persilpna atsispirti komunistų spaudimui.

Bet atrodo, kad pastaruoju metu vyksta ir atitinkamas politinis procesas, kurio pasekoje formuojasi Pietų Vietnamo, Kambodijos, Tailando ir Laos bendras frontas prieš šiaurės Vietnamo komunistus. Jei toks frontas susiformuos, tai Vietnamo karas virstų pačių azijatykų karu prieš komunistų veržimąsi. Žinoma, jis tegalės vykti irgi tik su amerikiečių karinės medžiagos ar specialistų pagalba.

Lietuvoje mirė

žurn. A. Bružas

Gegužės 28 d. Klaipėdoje mirė 77 m. amžiaus žurnalistas Antanas Bružas, kuris nepriklausomai Lietuvoje redagavo ūkininkų Patarėją. Mūsų Rytų ir sugebėjo jų prenumeratą pakelti tiek, kiek nė vienas lietuvių laikraštis nebuvo turėjęs.

Saltas Švedijos

premjero priėmimas

I JAV atvyko Švedijos ministras pirm. Palme gauti garbės daktaro laipsnio toje aukšt. mokykloje, kurioje jis kadaise studijavo. Washingtone jis buvo priimtas gana šaltai, nes Švedija yra priešinga JAV Vietnamo politikai ir duoda prieglobstį JAV kariuomenės pabėgėliams. New Yorko uosto krovėjai, protestuodami prieš Palmę, atsisakė iškrauti iš Švedijos atsiųstus automobilius. Kiti sutrukė jo kalbą universitete.

Šveicarija nenori

svetimų darbininkų

Šveicarijoje buvo vykdomas gyventojų apklausinėjimas, ar uždrausti dirbti apie trečdaliui iš užsienio atvykstančių darbininkų (jų viso labo yra milijonas). Tik maža persvara nutarta pasiūlymą atmesti, tai yra — užsienio darbininkų skaičiaus nemažinti.

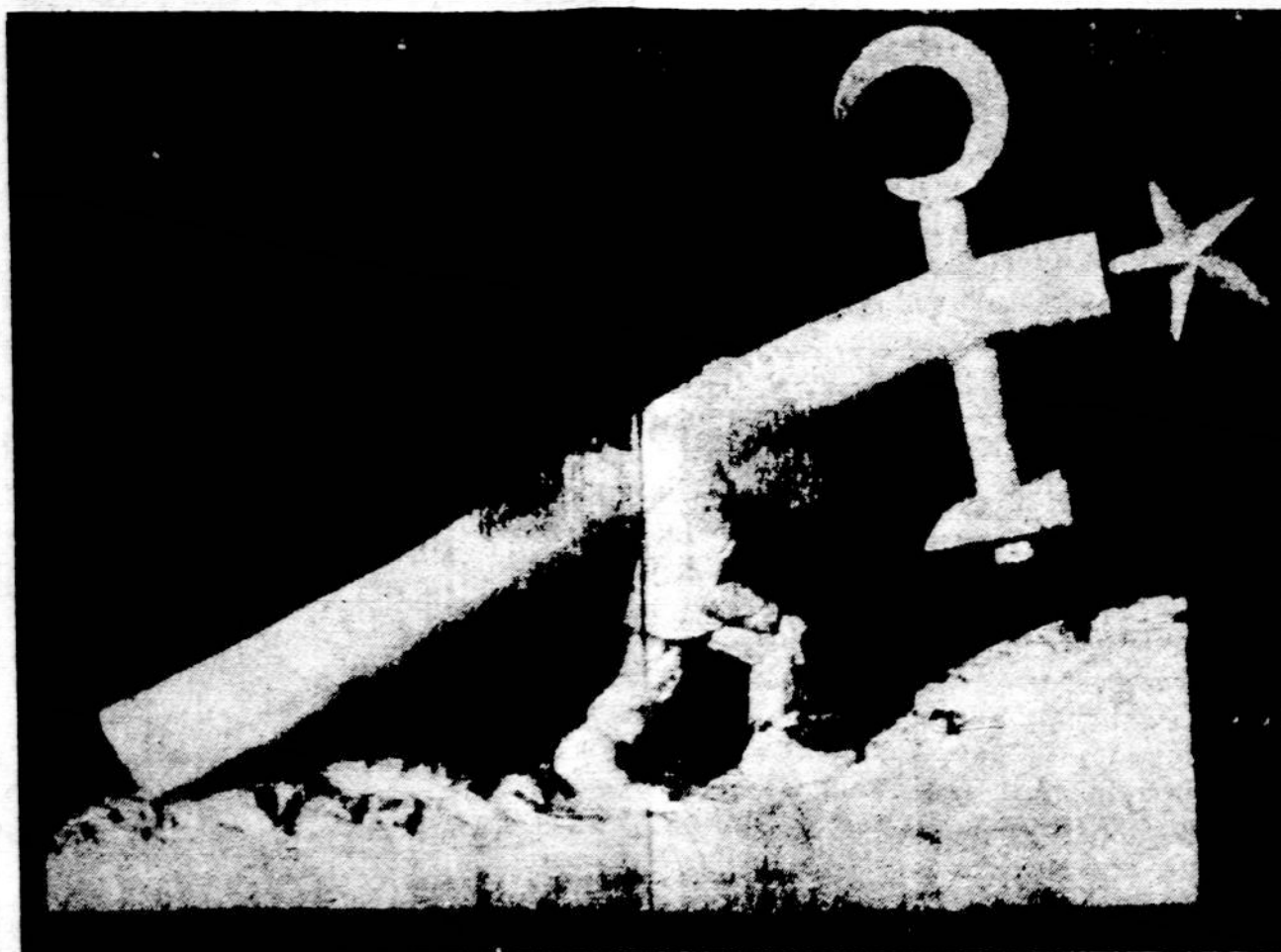
Šveicarijoje vis trūksta vietinės darbo jėgos, tad įleidžiama darbininkų iš kitur.

Gavo ne \$100 mil.,

bet kalėjimo

Sunkvežimiu vairuotojas Barkley sumanė lengvai užsidirbti milijonus dolerių. Jis, ginklu grasindamas, užvaldė keleivinį lėktuvą su 58 asmenimis ir pareikalavo \$100 milijonų, arba, esą, jis susprogdins tą lėktuvą. TWA bendrovė davė \$100,000, o kitus pažadėjo sumokėti sustojimo vietoj Washingtonė. Bet tenai tasai paktėlis gavo ne pinigų, o grandines ant rankų, patekęs į FBI rankas.

Bedarbių skaičius pakilo iki 5% visų dirbančių. Tiek bedarbių seniai nebuvo.

Lietuvos žmonės jau trisdešimt metų šitaip neša sovietinį jungą, dar vertiami garbinti pavergėjus

Naujas sveikatos

ministras

Prezidentas ligišiolinį sveikatos, švietimo ir socialinės apsaugos ministrą Finchą atleido iš tų pareigų ir paskyrė savo patarėju, o Fincho vieton paskyrė užsienio reikalų ministro pavaduotoją Elliotą Richardsoną, kuris yra buvęs Massachusetts vicėgubernatorium, generalliniu prokuroru ir palaikė artimus ryšius su Bostono lietuviais.

Policija "serga"

ir Švedijoje

Neseniai New York'e vienu metu buvo "susirgę" beveik visi policininkai. Praeitą sekmadienį taip atsitiko ir Švedijos sostinėje bei keliuose kituose miestuose. Ir ten policininkai, nepatenkinti gaunamu atlyginimu, ėmė ir "susirgo".

Ta liga ypač pasinaudojo įvairūs chuliganai ir vagys, kaip tai daro ir jų "broliai" Amerikoje.

Daug žmonių žuvo žemei sudrebėjus

Peru valstybėje (P. Amerikoje) buvo labai smarkus žemės drebėjimas. Zuvusių skaičius siekia kelias dešimtis tūkstančių žmonių. Nuo žemės drebėjimo sugriuvus pastatams ir suirus keliams, ypač kalnuose daug žmonių žuvo dar ir nuo šalčio ir bado, nes negalima buvo skubiai suteikti jiems pagalbą.

Sovietai labai norėjo, kad Fordas pastatytų jiems sunkvežiminių fabriką, kuris gamintų per metus 150,000 tokių automobilių, bet Fordas atsisakė. Dabar sovietai ragina Prancūziją toki fabriką pastatyti netoli Uralo kalnų. Prancūzai gal ir sutrauktų ir daug ką išsivežti.

Po dviejų pasitarimų su Rytų Vokietijos užsienio reikalų ministru Staph paaiškėjo, kad kairiais klausimais mūsų skirtumai yra didesni, negu aš maniau, — pasakė Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandtas. Bet jis yra pasiryžęs ir toliau tartis, kad galėtų pasiekti normaliesnių santykių su Rytų Vokietija.

Israelis Amerikai skaudina galvą

Artimuosiuose Rytuose karo veiksmai stiprėja. Dueti ar neduoti Izraeliui naujų karo lėktuvų? Sovietai baido amerikiečius ir žydus žodžiais ir veiksmais.

Izraelio ir arabų valstybių kiverčiai ne tik nemažėja, ne tik neartėjama nė žingsnio į taiką, bet nesupratimui diena iš dienos didėja, susirėmimai virsta plataus masto karo veiksmais, kuriuose dalyvauja sunkieji ginklai ir aviacija. Visa tai didina ir didžiųjų valstybių nerimą.

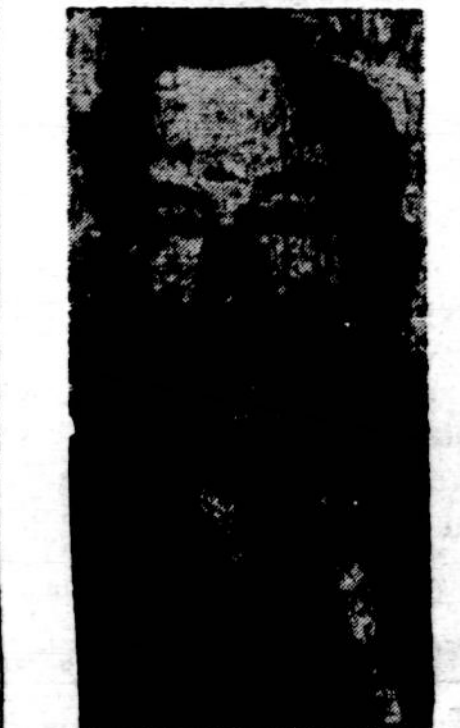
Pastaruoju metu užsienio reikalų sekretorius Wil. Mat. sovietai arabus ne tik geriau apginklavo, bet jau ir patys kartais tiesioginiai dalyvauja aviacijos žygiuose prieš Izraelį. Be to, jie Suezio kanalo artumoje pristatė savo priešlėktuvinių ir kitų rūšių raketų, kurios vis dažniau pasiekia ne tik izraelitų lėktuvus, bet ir karinius bunkerius ir net gyvenvietes. Gerokai sustiprėjo ir arabų partizanų ar šiaip smogiamųjų dalinių puolimai. Dėl to dabar žydų aviacija veikia kone dieną ir naktį, daužydama arabų raketų lizdus, o žemės daliniai vis dažniau rengia baudžiamąsias ekspedicijas į arabų teritoriją. Deja, tai Izraeliui pavojaus nemažina.

Svarbiausia, žydams reikia moderniausių lėktuvų, kurių tegali duoti tik Amerika. Jų jau seniai jie prašo, žydų kilmės ir kiti senatoriai tą prašymą remia, bet JAV vyriausybė laikosi atsargiai ir delsia. Delsiama šios rūšies parama Izraeliui dėl to, kad sovietai grasina dar stipriau remti arabus ir gal būt net tiesioginiai dalyvauti kokių nors "savanorių" pavidale arabų pusėje. O to Washingtonas nenori.

Pastaruoju metu kairiojo apsaugos sekretorius Wil. P. Rogers pareiškė optimistinę mintį, kad, esą, trijų savaitių bėgyje Artimuosiuose Rytuose galį atsirasti naujų galimybių taikai grąžinti. Atrodo, kad turima galvoje kokie nors sėkmingi pasitarimai su sovietais ar didesnės žydų nuolaidos arabams. Pagal sekretorių, artimu laiku bus išspręstas ir Izraeliui lėktuvų davimo klausimas, nors tikslios datos ir ar tikrai duos nepasakė.

Izraelis laukia tos paramos jau seniai, jo šalininkai čia kelia didelį triukšmą, ir tas klausimas skaudina JAV vyriausybės galvą, nes klaidingas apsisprendimas gali laukiamą taiką tik nutolinti ir karą dar paastrinti. Bet atrodo, kad jau lyg ir labiau linkstama Izraelio prašymo išklausyti, kaip ir daugeliu kitų atvejų žydų reikalą Amerika vis stipriai paremlavo. Žinoma, daug priklausau-

sys ir nuo sovietų griežtės- nės ar švelnesnės laikysenos. Ji dažnai nulemia ir JAV politinius ar karinius veiksmus.

Buvęs Argentinos prezidentas Pedro Aramburu, kurį pagrobė Perono šalininkai. Spėjama, kad jis jau yra nužudytas.

Dėtos lėktuvų linijos lėktuvu pataikauja Judith Winninger pasakoja laikraštinkams, kaip moteris su mažu vaiku, bet dideliu revolveriu privertė lėktuvą iš Atlantos skristi į Kubą. Greta jos lėktuvo vairuotojas. Graikų milijonierius Aristotelis.

Dėl Romos advokatų streiko Raffaele Minichiello byla nukelėta į birželio 25 d. Jis teisiamas dėl to, kad smurtu privertė lėktuvą skristi iš Kalifornijos į Romą. Greta jo advokatas Giuseppe Sotgiu.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPVEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO BAKO,
TAS DUONOS NEPRASO.

KANADOS NAUJIENOS

TORONTO, ONT.

Koncertai ir koncertai

Gegužės 8 d. Alhambros bažnyčios salėje lietuviai evangelikai surengė "Pavasario vakarą". Vakaras įdomus buvo tuo, kad programą atliko mūsų ateities žiedai — jaunimas, dar vos sulaukęs 5-6 metų amžiaus. To amžiaus jaunimas pašoko "klasikinį" baletą ir pademonstravo madas nuo seniau iki šių laikų "mini". Vyresnieji padeklamavo ir suvaidino linksma vaizdelį, o mažieji tiek prijuokino žiūrovus, kaip toj pasakoje "juokai iki ašarų". Mūsų jaunimo klausėsi daugiausiai šimtas žmonių. Sakoma, kad to linksmo vakarėlio organizatorė buvusi aktyvi parapijos veikėja Tarvydienė.

Varpo choro koncertas

Kitą vakarą, gegužės 9 d., West Park Vocational mokyklos auditorijoje įvyko Varpo choro koncertas. Muziko St. Gailevičiaus pastangomis šis choras pasiekė labai aukšto lygio. Jam pasitraukus į poilsį, choro vadovavimą ir mokyklą perėmė Toronto konservatoriją baigusi D. Skrinškaitė. Bet po kurio laiko ji išvyko ilgesnių atostogų į Europą, vėliau išeikėjo už Viskonto ir chorui vadovauti nebegalėjo. Dabar mokytoja gimnazijoje ir moko muzikos kanadiečių vaikus.

Likęs be vadovo, Varpo choras per dvejus metus paįso, išsiblaškė, ir ėjo kalbos, kad jis visai mirsiąs. Esą, buvusios kalbos net ir intrigos. Bet pagaliau susitarta su solistu V. Verikaitiu, kuris mokytojausia toj pačioj gimnazijoje, kaip ir minėta mūsų jautroji muzikė.

Kanados lietuviai, išgirde, kad ju įžymusis choras prisikėlė iš numirusių, didžio džiaugsmo apimti gegužės 9 d. vakarą užplūdo tos erdvis gimnazijos rūmus, išpildo visus bilietus, kurių imta pardavinėti be sėdimų vietų, stadijoms, kol ugniesgaisai užprotestavo, nes tai draudžiama. Organizatoriai sako, kad anie šimtas žmonių turėjo grįžti namo, negavę bilietų.

Pats koncertas buvo labai geras. Repertuare buvo daug naujų dainų, jaudinančių lietuvių sielą. Priedo choro vedėjas V. Verikaitis dar pasikvietė Dantfort gimnazijos dūdų orkestrą su pačiu tos gimnazijos muzikos departamento vedėju Ross. Šis geras orkestras taip pat labai daug prisidėjo prie koncerto pasisekimo.

Torontiečiai savo choristų neapvydė: jie gausiai atsilankė ir chora parėmė net daugiau, negu jo dalyviai ir vadovai tikėjosi.

Vaclavo Daunoro koncertas
Londono, Ont.

Gegužės 17 d. lankydamos Londono, Ont., savo gimines, nutariau atsilankyti ir daug įvairių kalbų sukėlusio Vilniaus operos solisto Vaclovo Daunoro koncerte. Londono lietuvių kolonija maža. Čia gyvena dau-

giausiai jau po antrojo pasaulinio karo atvykę naujieji išeiviai. Komunistuojančių lietuvių jų tarpe neteko nė vieno girdėti, o salė buvo apypilnė, susirinko lietuvių daugiau, negu visame Londone jų gyvena. Pasiklausyti lietuviškos dainos, o ne kokios prakalbos, suvažiavo iš kitų miestelių, kaip Delhi, Simco, Tilsenburg ir apylinkės kaimų lietuviai tabako augintojai.

Svečią dainininką ir jo akompaniatorių torontietį muziką St. Gailevičių pristatė Aušra. Pirmoji programos dalis susidėjo iš lietuvių kompozitorių harmonizuotų liaudies dainų — L. Abariaus, St. Šimkaus, Vyt. Blušiaus. Antroje dalyje buvo St. Šimkaus, J. Tallat-Kelpšos kūriniai ir L. Beethoveno, Bielinio, G. Verdi ir G. Rossini operų arijos.

Nors nesu muzikos specialistas, o tik jos nuoširdus mėgėjas, bet galiu tarti, jog V. Daunoras yra aukštos klasės dainininkas, turi stiprų ir tobulai valdomą balsą, žaviai atliko liaudies dainas ir pasiekė didelės meninės aukštybės operų arijose. Tai įvertino ir kiti klausytojai ir solistui plojo net atsištodami.

V. Daunoro koncertas
Toronte

Čia jo koncertas įvyko gegužės 22 d., penktadienio vakare, o tai mūsų sąlygom labai neįprastu laiku. Sakoma, kad šeštadienį ar sekmadienį nebuvę galima gauti geresnės salės.

Kadangi dainininką jau buvau girdėjęs Londone, tai nutariau: tegul eina tie, kurie jo dar negirdėjo. Buvusieji pasakoja, kad naujosios Brocton gimnazijos rūmų auditorija buvusi pilna. Visi gyvė dainininką (peikiančių negirdėjau). Jis ypatingai patikęs operų arijose, nes čia turėjęs išbėgti ir parodyti visą savo balso galingumą, grožį ir meninę interpretaciją. Jis ir čia, kaip ir Londone, tiesiog stebino klausytojus.

Paskutinis jo koncertas Kanadoje buvo gegužės 30 dieną Montrealyje. Čia koncertą rengė D.L.K. Vytauto klubas, o Londone ir Toronte Br. Marijošius.

Kai kas dėl tų koncertų pučia didelę gaidinanią oro pūslę, bet dar niekur negirdėjau, kad po Virgilijaus Noreikos, Eduardo Kanavos ir Vaclovo Daunoro koncertų būtų koks nekomunistas lietuvis viręs komunistu.

Nesiskaldykime patys, o dainininkai iš Lietuvos tikrai mūsų nesuskaldys.

j.n.

LOWELL, MASS.

Vytauto klubo gegužinė

Šio klubo narių ir jų šeimų gegužinė bus birželio 14 d. Methuene. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti. Mokesčiai asmeniui \$1.50. Už tai gausite pietus ir skystimo troškuliui nuraminti.

CHICAGO, ILL.

Lietuviškumo stipendininkas

Kiekvienais metais Chicago Lietuvių Moterų klubas skiria savo debutančių Gintaro balius pelną stipendijoms. Šiais metais bus skirta net 3 stipendijos mergaitėms. Stipendijų valdyba nutarė skirti vieną stipendiją už lietuviškumą mergaitėi, kuri yra ypatingai pasireiškus lietuviškoj veikloj.

Ji paskirta Jūratei Jasaitytei iš Chicago, žinomo visuomenės veikėjo, ALB Tarybos nario ir Alto vicepirmininko Jono ir Birutės Jasaitių dukteriai.

Jūratė yra baigus Marijos aukštesniąją mokyklą ir dabar lanko DePaul universitetą, kur studijuoja industrinę psichologiją. Nuo pat mažens Jūratė skyrė daug pastangų ir dėmesio lietuvių kalbai. Ji baigė Chicago Aukštesniąją Lituanistinę mokyklą pirmąja mokine.

Vėliau lankė Pedagoginį Lituanistikos institutą ir tuo pačiu metu redagavo Chicago Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos žurnalą "Tėvynės Atgarsius". Lituanistikos institutą baigė 1968 m. ir gavo diplomą su teise dėstyti lietuvių kalbą aukštesniosiose mokyklose. Dabar ji mokytoja Kristijono Dorelaičio Žemėsiojoje Lituanistinėje mokykloje.

Nuo pat mažens Jūratė priklausė ateitininkų organizacijai. Vra Ateities redakcijoje kolektive, redaguoja draugo "Akademines Prošvaites" ir taip pat dalyvauja kitoje lietuviškoje spaudoje. Ji kandidatavo ir į ALB Tarybą.

Jūratė labai aktyviai pasireiškia ir kitose lietuviškose organizacijose. Ji priklauso Lietuvių Istorikų draugijos jaunimo sekcijai, Grandies tautinių šokių grupei, kurioje yra programos pranešėja. Ji yra praleidusi tris vasaras Putnamo seselių stovykloje, kur dėstė literatūrą, dramą ir dvejus metus redagavo stovyklos laikraštį "Kibirkštėlės". Dvi vasaras yra praleidusi mokytojų studijų savaitėje. Nuo pat mažens ji yra stovyklavusi jaunųjų ir moksleivių ateitininkų stovyklose.

Chicago Lietuvių Moterų klubas jaučia, kad Jūratė yra puikus lietuviškos pavyzdys. Visas savo jėgas ji naudoja ne tik gilindama savo studijas, bet ir aktyviai reikšdamasi lietuvių studentijos ir visuomeniniame gyvenime.

D.B.

Vytauto klubo susirinkimas

D.L.K. Vytauto klubo pusmetiniame susirinkime gegužės 17 d. buvo išrinkta 4 asmenų komisija klubo įstatams peržiūrėti.

Vasaros metu klubo susirinkimų nebus.

...

SLA 173 kuopos susirinkimų nebus iki rugsėjo mėn.

L. Paulauskas

Mirė J. Vinciušas

Birželio 1 d. Manchester, N.H., mirė Juozas Vinciušas. Tai buvo Vilniaus krašto Galvonių padangės sūnus, ten šį pasaulį išvydęs 1889 m. kovo 8 d. mažamečių šeimoje, todėl duoneles tėvis kėję nebuvo per daug, o buru buvo nemažai — 6 vaikų. Duonos reikėjo kur kitur prasimanyti. Todėl vyriausiasis brolis išvyko į Ameriką. Kai tėvas mirė, Juozui teko perimti tvarkyti ūkį. Bet neilgai jis šeiminkavo, nes 1907 m. išvažiavo į Ameriką pas brolį ir apsigyveno Cambridge, Mass., kur ir gyveno, kol išėjo poilsio.

Cia kelerius metus dirbo gumos fabrike, o vėliau pradėjo verstis prekyba. Visko teko išgyventi — kristi ir vėl keltis. Depresijos metu neteko net namų, bet vėliau metai buvo laimingesni. Juozas ir Julija (kuriai vedė 1916 m.) išauklėjo ir išmokyė savo 3 vaikus ir susidėjo puikaus turto.

Velionis Juozas nebuvo paskendęs vien savo asmeniškoje reikaluose. Jis kibo ir į visuomeninę veiklą, kur tik labiau reikėjo ir kur jis daugiau sugebėjo. Jis yra SLA 371 kuopos steigėjas, jį matome socialistų kuopoj. Lietuvos sūnų draugijoje. Nebuvo koncerto, vaidinimo, anuomet dažnų prakalbų, kur nebūtu buvęs ir velionio Juozo. Jis net ir vėlesniais laikais nepraleidė Bostono nė vieno geresnio koncerto ar kitokio gero renginio. Jis priklausė ir So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijai.

Velionis buvo senas. Keleivio bičiulis, jo rėmėjas. Jis vienas iš Keleivio patikėtinių.

Velionis Juozas jau eilę metų žiemas praleisdavo Floridoj, o vasarai grįždavo į Bostono padangę. Ir praeitą rudenį jis išvyko į St. Petersburgą jau nevisai sveikas, o vėliau jo sveikata pablogėjo, ir teko atsigulti ligoninėn. Taigi ši žiema buvo labai nelaiminga. Jau serganti sūnus gegužės mėn. pradžioje parsivežė pas save į Manchesterį, kur jis ligoninėje ir mirė.

Velionis Juozas išgyveno ne vieną sunkmetį, bet jokie vargai nepalaužė jo energijos, geros nuotaikos ir netrukė jam veikliai dalyvauti visuomeniniame gyvenime, kol susikrovusi nemaža gyvenimo metų našta jo nesuklupdė.

Velionis Juozas buvo malonaus būdo žmogus. Malonu buvo su juo bendrauti ir veikti. Jo liūdi ne tik jo dukra Elena, sūnus Eduardas ir

Pirmą kartą 500 Oberlino kolegijos studentų žygiuoja į diplomų išdavimo iškilmes be senovinių logų, vyrai be švarkų, o mergaitės su mini suknelėmis. Taip protestuojama prieš karą Vietnamo.

WORCESTER, MASS.

Susirgo I. Krasinskienė

Susirgo Keleivio ir kitų laikraščių uolaus bendradarbio Juozo Krasinsko žmona Ieva ir paguldyta miesto ligoninėn (kambarys 209). Ji gydoma pulk. dr. Franko Štesinskio. Bus reikalinga daryti operaciją.

Linkime ligonei greičiau pasveikti.

Patikolinimai

Praeitam numery išspausdintame straipsnyje apie Juozo Krasinsko 75 m. sukaktį yra šie netikslumai:

J. Krasinsko tikroji gimimo diena yra birželio 1 d.

Jo sūnus Juozas yra nevedęs, Antrojo pasaulinio karo veteranas — invalidas, vadovauja "Frost Stamp Works" įmonei.

Jaunesnįs sūnus Algirdas turi du sūnus — Dovydą 13 m. ir Danielių 10 m. ir dukterį Namę 5 m.

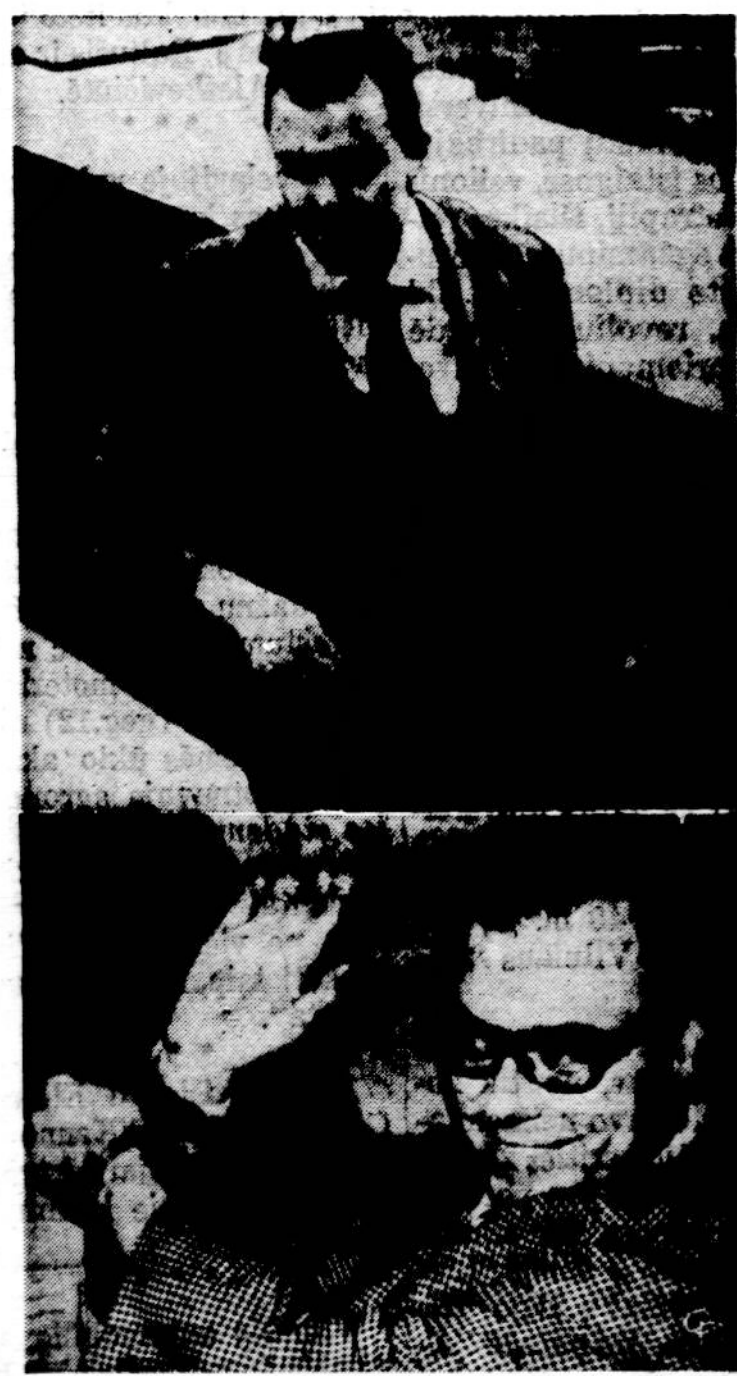
WASHINGTON, D.C.

Majoro R. J. Leimono paskaitos Reed ligoninėje

Majoras R. J. Leimonas dabar dirba garsioj Walter Reed karo ligoninėje, eidamas socialinės tarnybos viršininko padėjėjo pareigas. Jis Bostono kolegijoje studijavo sociologiją ir čia gavo magistro laipsnį. Atlikęs privalomą karo tarnybą, jis pasiliko dirbti karo žinyboje ir dabar, kaip minėta, yra pakeltas į majoro laipsnį ir Reed ligoninėje eina atsakingas pareigas.

Iš tos ligoninės specialaus laikraščio sužinojome, kad maj. Leimonas skaitė ligoninėje paskaitas ir vienoje jų kalbėjo apie taip vadinamą "kultūrinį smūgį", kurį išgyvena užsienyje tarnaujantieji kariai ir jų šeimos. Patekę į skirtingas gyvenimo sąlygas ir nesugebėdami prie jų prisitaikyti, tą smūgį išgyvena labai sunkiai. Tas kėkšas ir kariuomenės uždaviniai. Maj. Leimono žodžiais, čia ypač svarbu pramokti svetimos kalbos, nes kalbos mokėjimas padės geriau suprasti svetimą aplinką ir tą "kultūrinį smūgį" nugalėti.

Richardas, bet ir gausūs dar gyvi jo draugai ir bičiuliai. Velionio palaikai palaikydami Mount Auburn kapinėse Cambridge, Mass., birželio 5 dieną.

Tai automatiškai padarytos nuotraukos, Raphaelui Pavičiui aplėšiant Bankers Trust Co. New Yorko vidurmiestį. Spėjama, kad Pavičia per paskutinį 35 dešimtį aplėšęs 20 bankų. Praėjus tik valandai po banko apšėsimu, kurio metu jis buvo nufotografuotas, plėšikas buvo suimtas, ir apatiname paveiksle jis grandinėse.

riau suprasti svetimą aplinką ir tą "kultūrinį smūgį" nugalėti.

Kitoj paskaitoj jis kalbėjo apie vadinamąją "psichodramą", kaip sėkmingą būdą psichiniai nesveikiems gydyti.

Cia prisimintina kad maj. R. J. Leimono tėvas buvo dr. Juozas Leimonas, įžymus visuomenininkas, prieš kelečius metus miręs Bostone. Jo motina Stasė Leimonienė, dabar Gimbutienė, yra taip pat veikli Bostono lietuvių visuomenės narė.

MAIKIO IR TEVO
KRAITIS

A. Martin, Cicero, Ill., aukojo \$6.
N. Išganaitis, Hamtramck, Mich., \$5.

Po \$4: A. Palubinskas, Montreal, Que., J. Gumuliaskas, Michigan City, Ind., J. Mickevičius, Brockton, Mass.

Po \$3: P. Suskevičius, Keleivio administracija

Po \$1: M. Tamašauskas, Lowell, Me., E. Dhringis, Maspeth, N.Y., J. Bubinskis, Hart, Mich., P. Žilinskas, Hemet, Cal., M. Stevens, Methuen, Mass., P. Mularenka, Detroit, Mich., S. Strugis, Peabody, Mich., A. Gaidys, Nashua, N.H., A. Kupčinskas, Detroit, Mich., M. Budris, Chicago, Ill., Ignas Budrys, Toronto, Ont., I. Kiskis, Lynn, Mass., M. Kizelevičienė, Union City, Conn., Gavrilėkas, Amsterdam, N.Y., M. Budris, Chicago, Ill.

Visiems aukotojams nuoširdiai dėkoja

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

LIETUVOJE MIRĖ

PROF. T. IVANAUSKAS

Mirė pirmąjį Lietuvos gamtininkas, ypatingai daug nuveikęs Lietuvos gyvūnijos pažinimui.

Velionis prof. Tadas Ivanauskas buvo gimęs 1882 metais Lydos apskr., Lebiados dvare. Jo tėvas inžinierius. Idomus reiškinys: velionio vienas brolis apsišprendė gudu, antras lenku, o pats velionis savo gyvenimą ir veiklą surišo su lietuviais ir Lietuva.

Jis gimnaziją lankė Vilniuje ir Petrapily. Čia pradėjo universitetą ir gamtos studijas, bet 1905 m. dėl studentų, riaušių universitetą uždarius, išvažiavo į Paryžių ir čia baigė gamtos mokslus Sorbonos universitete. Porą metų padirbėjęs zoologijos įstaigoje, velionis grįžo į Petrapilį, išlaikęs reikalingus egzaminus, gavo universiteto diplomą ir iki 1917 m. revoliucijos vedė mokslo priemonių dirbtuvę.

1918 m. grįžo į Lietuvą kaip Lietuvos vyriausios tarbos Rusijoje delegacijos narys ir greitai įsijungė į jaunos nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrimo darbą.

Kaune įkūrė Aukštųjų kursų, jis yra pakviečiamas gamtos skyriaus vedėju, o kai buvo įsteigtas universitetas, geriausias kandidatas zoologijos katedrai buvo velionis. Nuo 1940 m. jis tas pareigas ėjo Vilniaus universitete.

Velionis buvo ne tik geras profesorius, ne tik žodžiu skleidė savo neišsemiamas zoologijos srities žinias, bet ir raštu. Jis yra parašęs keliolika knygų ir šimtus straipsnių. Jo 3 tomų "Lietuvos paukščiai" išėjo trimis leidimais. Jis parašė "Apie žvėris ir paukščius", "Pasaulio žvėrys" ir kt.

Velionio pastangomis buvo įsteigta gamtos tyrimo stotis, kurios eksponatai sudarė pagrindą gamtos muziejui. Jis pradėjo Lietuvos paukščių žiedavimą — jų kelionių tyrimą. Jis yra vienas medelių sodinimo pradininkų. Jis pradėjo organizuoti kailinių žvėrių auginimą, savo fermoj augindamas juodsidabrinės lapės, vėliau ir audines (Minks). Jis svarbiausias Kauno zoologijos sodo steigėjas, mokslinių ekspedicijų rengėjas. Iš nepriklausomos Lietuvos jis buvo nuvykęs net į Braziliją ir iš ten atvežė daug idomių eksponatų. Ir vėlesniais laikais jis važinėjo po Sovietų Sąjungą ir iš tų ekspedicijų atsiveždavo eksponatų, kurių dar neturėjo.

Velionis veiklus buvo ne tik savo specialybės srityje. Jis vienas iš Saulių S-gos steigėjų, jos pirmosios valdybos narys, taisyklingosios medžioklės draugijos steigėjas, jos pirmininkas.

Velionis savo darbais buvo žinomas ir užsieny. Jis buvo ir Tarptautinio intelektualinio bendradarbiavimo komisijos narys. Su jo mirtimi Lietuva neteko jai daug nusipelnusių žmogaus.

Nauja rašytojų valdyba

Šiomis dienomis įvykęs okupuotos Lietuvos rašytojų sąjungos penktasis suvažiavimas išrinko naują valdybą. Joje dabar yra: pirm. A. Bieliauskas, jo pavaduotojas A. Maldonis, sekretoriai A. Pocius ir J. Požėra. Kiti nariai — A. Baltakis, J. Lankutis, J. Macevičius, J. Marcinkevičius, E. Miežėlaitis ir V. Radaitis.

Ivairios naujienos

Lenkijoje įvyko kasmet rengiama Baltijos jūros srities kraštų "taikos savaitė". Iš okup. Lietuvos savaitės renginiuose dalyvavo "taikos gynimo komiteto" pirmininkas J. Baltušis ir artistė M. Aleškevičiūtė.

Jugoslavijoje vykus tarp tautinėms krepšinio mėgėjų pirmenybėms, JAV krepšinių komanda nugalėjo Sovietų Sąjungos krepšininkus. Sovietų komandoje dalyvavo pasižymėję lietuviai krepšininkas M. Paulauskas.

Okupuotos Lietuvos aukštosiose mokyklose auklėtiniai dažnu atveju pasižymi šurkštumu, grubumu, nesugebėjimu gerbti moteris — Komj. Tiesoj (geg. 12) nusiskundė žemės ūkio akademijos Dotnuvoje agronomijos studentė P.

Ji skundėsi, kad vaikinai studentai merginų akivaizdoje ne vienu atveju "ima šneketi taip, kad net ausys linksta".

Vilniuje išleista Elinio ir Gelperno knyga "Kauno getas ir jo kovotojai", kurioje pasakojama apie kalinių likimą.

Vilniuje automobilio nelaimėje žuvo menininkas Feliksas Mikaliūnas.

(ELTA)

SUEMIMAI BALTIJOS LAIVYNE

Vakarų valstybių diplomatai Maskvoje iš slaptų šaltinių gavo žinią, kad suimta visa eilė Baltijos laivyno karininkų. Vien Taline esą suimta 31 asmuo. Jie yra kaltinami sudarę Demokratinę sąjungą kovoti dėl politinės laisvės. Maskvoje slaptai platinama ir tos sąjungos programa, kurioje reikalaujama palyginti kukių politinių, ekonominių ir socialinių reformų.

Kiek tos žinios yra teisingos, negalima patikrinti.

LIETUVIŲ KONCERTAI KUBOJE

Lietuvos filharmonijos kamerinis orkestras, kuriam vadovauja Saulius Sondeckis, dvi savaites koncertavo Kuboje. Jo programoje buvo ir lietuvių kompozitorių — B. Dvariono, R. Žigaičio, F. Bajoro, A. Bražinsko (kamerinė simfonija) kūrinių, o taip pat esto J. Riatso ir armėno S. Aslamaziano,

Sovietai į erdvę paleido Sojuz 9 erdvėlaivį su dviem astronautais. Erdvėlaivis apskrenda žemę per 88,59 minutes, skrisdamas 129-137 mylių aukštyje. Kokie jo uždaviniai, sovietai neskelbia.

Lenino tragedija

Rašo ŽMOGUS

(Tęsinys)

LIGOS

Svarbesni įvykiai, kurie turėjo įtakos Lenino sveikatai ir pagreitino jo paskutinę kelionę į prabangų mauzoliejų, yra šie:

- 1918 m. sausio 14 d. — šūviai į Lenino automobilį.
- 1918 m. rugpjūčio 30 d. — Leninas sužeistas.
- 1919 m. sausio 19 d. — Leninas užpultas banditų.
- 1920 m. rugpjūčio 17 d. — bolševikai sumušti Lenkijoje.
- 1920 m. spalio mėn. — mirė Inessa.
- 1922 m. gegužės 26 d. — pirmas priepuolis.
- 1922 m. gruodžio 16 d. — antras priepuolis.
- 1923 m. kovo 9 d. — trečias priepuolis.
- 1924 m. sausio 21 d. — Leninas miršta.

Leninui 1918 m. sausio 14 d. lankantis kariuomenės iguloje Petrograde, po prakalbos važiuojant namo, į jo automobilį buvo paleisti keli šūviai, kurie sužiedė mašinos stiklus, bet nieko rimtai nesužeidė. Tai buvo priminimas Leninui Steigiamojo Seimo atstovų persekiojimo. Leninas paskubomis persikelia Maskvon.

St. Seimą išvaikius, užtruko keletas mėnesių, kol įvyksta pasikėsinimas į Lenino gyvybę. 1918 m. rugpjūčio 30 d. iš ryto Petrograde Kannegieseris nušauna vietos čekos viršininką Moses Urickį. Tos pat dienos vakare Maskvoje Fania Kaplan paleidžia tris šūvius į Leniną, kurių vienas pataiko į kaklą, antras į kairįjį petį, o trečias nueina pro šalį. Vienuolika metų išsėdėjusi caro kalėjime, socialistė revoliucionierė Fania Kaplan buvo silpno regėjimo, ir tas išgelbėjo Leniną. Kai vėliau operuojant buvo išimta kulka iš kaklo, tai buvo rasta, jog ji buvo visai netoli svarbios kaklo gyslos, ir, jeigu būtų ja kludžiusi, tai mirtis būtų buvusi tikra ir greita. Kulka petyje paliko įstrigusį iki pat Lenino mirties.

Fania Kaplan keršijo Leninui už St. Seimo išvaikymą, už politinį terorą ir už melagingą socialistų revoliucionierių apkaltinimą dėl Vokietijos pasiuntinio Mirbacho nužudymo. Čekistų atsakymas už pasikėsinimą prieš Leniną buvo kruvinas kerštas: Petrograde nužudė visus 812 kalėjimuose buvusius socialistus revoliucionierius, Kronštate 500 ir panašiai visuose kituose miestuose. Ten, kur čekistai neturėjo pakankamai suimtųjų išlieti savo tulžiai, jie gaudė praeivius ir statė juos prie sienos. Ir čekistai iš visur siuntė telegramas apie tas žudynes tiesiog Leninui, lenkyniaudami tarp savęs dėl skačiaus, nes žinojo, kad tokie pranešimai bus geriausia užuojauta Leninui. Tuo metu Leninas būtų likvidavęs ir savo brolių Aleksandrą Uljanovą, socialistų revoliucionierių, jeigu jo nebūtų pakoręs caras.

Pasakos, kad Leninas tapęs toks žiaurus dėl to, kad caras nužudė jo brolių, ir kad Leninas už jį keršijęs, yra nesąmonė. Jo brolis buvo griežtai priešingoje barikadų pusėje, buvo už laisvę, bet ne už diktatūrą. Brolio idealai neviliojo Lenino, ir jis pasirinko skirtingą kelią. Atrodo, kad po atentato Leninas galėjo apgalvoti savo brolio Aleksandro Uljanovo žodžius, pasakytus teismo metu:

"Rusijos žmonių tarpe jūs visada rasite dešimt asmenų, taip atsidavusių savo idėjai ir su tokia simpatija šalies kančioms, kad jie nepalaikys pasiaukojimu žūti dėl idėjos. Tokie žmonės negali būti įbauginami".

Tą Lenino brolio testamentą bandė įvykdyti Kaplan, ir Leninas padarė išvadą: jeigu negalima jų įbauginti, tai reikia juos sunaikinti...

Deja, po Kaplan sunaikinimo jau neliko Rusijoje kitų dešimt žmonių, kurie būtų pasiaukoję likviduoti krivinojo diktatoriaus likučius. O kad toks pasikėsinimas buvo visiškai įmanomas, įrodė plėšikai 1919 m. sausio 19 d.

Leninas tuo laiku gyveno Maskvos priemeistijoje, ir, grįžtant iš kremiaus, jį sustabdė ir apiplėšė keli banaitai, kurie padėjo su jo automobiliu. Čekistas šoferis buvo gerai ginkluotas, taip pat buvo ginkluotas čekistas sargyvinis, o Leninas irgi turėjo ginklą. Tie plėšikai niekad nebuvo pagauti.

1920 metai atneša du didelius smūgius vieną greta kito. Rugpjūčio 17 d. Lenkijoje buvo sumušta jo skarmalių armija, o spalio pradžioje Kaukaze miršta dėtėtaja revoliucija. Jisai savo teroru išužė tūkstančius gydytojų, slaugių ir kito ligoninių personalo, gi vienas iš jo nužudytųjų, dr. Kokoškin, gal būtų suteikęs laiku pagalbą, būtų galėjęs ją išgelbėti, bet tam buvo per vėlu... Savo kvaila ekonomine politika Leninas sukūrė ubagų valstybę, su badu, skurdu ir nešvara. Tokiose sąlygose įsiviešpatavo žiurkės ir utėlės, tos kontrevoliucinės utėlės užėdė jo meilužę Armand ir užkrėtė jį siltine. Bet jam nebuvo kelio atgal, jeigu ir būtų norėjęs, nes jo nusikaltimai užbairikadavo bet kokią žmonišką išei.

1922 metai atneša Leninui du priepuolius (stroke), gegužės mėn. ir gruodžio mėn. paralyžavusius dalinai kalbą ir dešinę pusę. Jis buvo priverstas atsisakyti nuo žymios dalies pareigų, sumažinti veiklą.

Pagaliau 1923 m. kovo mėn. jį ištinka gydytojų seniai lauktas trečiasis priepuolis, bet mirties jis dar išvengia ir beveik dešimt mėnesių yra gyvo lavono padėtyje. Jis negali kalbėti, foto nuotraukose tuo metu jis atrodo su palaimintai idiotiška veido išraiška, jis teranda pasitenkinimo grybaudamas miške ir žaisdamas su vaikais. Jį kankina dideli galvos skausmai ir nemiga — gal tuo jis bent dalinai atpiko savo neišmatuojamus nusikaltimus...

Bet jis niekad neparodė, kad atgailautų, kaip yra linkę klaidingai galvoti kaikurie rašytojai, biografai ir politikai. Priešingai, kol jis dar pajėgė diktuoti, tai parašė laisvą teisingumo komisariui, kuriame suformulavo nusikaltimus prieš sovietų vyriausybę ir numatytas už tai bausmes — sušaudymą ar ištėmimą. Tas jo suredaguotas formulavimas, beveik be jokių pakeitimų, sudarė garsųjį sovietų baudžiamojo statuto 58 straipsnį, pagal kurį buvo apkaltinti seni bolševikai ir kuris buvo plačiai pritaikintas ir dar tebėra taikomas sovietų okupuotuose kraštuose: Leninas žudo ir po savo mirties...

Stalinas paskubino Lenino mirtį jį nunuodindamas. Ir taip 1924 m. sausio 21 d. Leninas mirė.

(Bus daugiau)

PROTESTUOJA DEL LENINO GARBINIMO

Ryšium su Lenino 100-ja gimimo sukaktimi, protestai, demonstracijos buvo rengiamos ne tik JAV-se, Kanadoje, Vok. Europoje, bet ir Pietų Amerikoje. Elta gavo informaciją, kad Venesueloje, kaip paskelbė "El Universal" dienraštis, š. m. balandžio 22 d. Tarptautinis komitetas laisvei ginti kreipėsi į visą eilę tautybių, skatindamas atitinkamomis apsigomis suteikti atkirtį Lenino gimimo sukakties minėjimams. Tą dieną, balandžio 22, komiteto vadovybė Caracas mieste, Venesueloje,

KATALIKAI MAZEJA

Oficialiomis žiniomis, katalikų skaičius JAV-se sumažėjo. Dabar jų yra 47,872,089 arba 23,5% visų gyventojų.

JAV katalikai turi 285 vyskopus, kunigų 59,192, vienuolių vyrų 11,628 ir moterų 160,931.

Yra priekaištų, kurie mus išaukština, ir pagyrimų, kurie pasmerkia.

O. Swett Marden

Garbė už pinigų nenuperkama.

Poezijos knygos

TEVISKĖLĖ AS REGIU, eilėraščiai, parašė Pranas Imsrys, 40 psl., kaina \$1.-

VAKARĖ BANGA, lyrika, Gražina Tulaukaitė, 127 psl., kaina \$2.00.

AUKSINIAI RAGELIAI, lyrika, Pranas Naujokaitis, 64 psl., kaina \$2.00.

EILERASČIŲ RINKINYS, Steponas Strazdas, 159 psl., kaina \$2.50.

SERKSNIO SIDABRAS, M. Vaitkus, 86 psl., kaina \$1.50.

METU VINGIAI, Alf. Tyruolis, 176 psl. kaina \$3.

GELIŲ KALBĖJIMAS, Jonas Mekas, 32 psl., kaina \$1.00.

CHAPEL B., Algimantas Mackus, 64 psl., kaina \$3.

SIELOS BALSAS, J. Smaltorius, 221 psl. kaina 75 c.

VYNUOGES IR KAKTUSAI, Julijos Svabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl., kaina \$2.00.

SIDABRINĖS KAMANOS, Kazio Bradūno eilėraščių premijuota rinkinys, 94 psl., kaina \$2.

RUDENS SAPNAI, Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai, premijuota knyga, 80 psl., kaina \$2.00.

AUKOS TAURĖ, Tasio Santvaro 5-ji eilėraščių knyga, 150 puslapių, gražiai įrišta, kaina... \$2.50.

PLAUK, MANO LAIVELI, Petro Segato eilėraščiai, 111 psl., kaina... \$2.00.

DAINŲ SŪKURY 39 populiarios ir šokių dainos, surinko Gražina Šimukonienė, kiseninio formato, 123 psl., kaina \$1.00.

VĖL NAUJA DOVANA VAIKAMS

Savo mažuosius vėl galite pradžiuginti gražia dovana — Vytės Nemunėlio tik ką išėjusia knyga MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS. Tai jau trečioji laida. Lietuviškos knygos istorijoje tai nedažnas reiškinys. Tas rodo, kad tie, kuriems knyga skiriama, ją tikrai nepaprastai mėgsta. Todėl pradžiuginkite savo vaikučius, įsigykite ją tuoj arba Kalėdų proga. Kaina \$3.00. Gaunama ir Keleivy.

PIGIAUSIA DOVANA MŪSŲ MAZIESIEMS

Mūsų skurdi literatūra mažiesiems praturtėjo nauju leidiniu. Tai Danutės Binkienės knygelė "BALTOSIOS PELYTĖS KELIONĖ Į MENULĮ".

Jos kaina \$1.50. Paskubėkit pradžiuginti savo vaikus, nupirkite jiems tą knygelę. Ji gaunama ir Keleivio įstaigoje.

GERIAUSIA DOVANA!

Dovanokite savo draugams ir bičiuliams metinę Keleivio prenumeratą. Jums atsieis tik \$6, o tas, kuriam ji bus dovana, per metus kas savaitę gaudamas Keleivį, jus tikrai atsimins.

(E)

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Koman, Maiki, koman arčiau!

— O ką pasakysi, tėve?

— Noriu, kad tu man geriau išvirozytum žydų istoriją. Pereitą sykį tu man ne viską apie juos pasakei.

— Visą apie juos pasakyti reikėtų daug laiko; tėvui nusibostų ir klausytis.

— Nevermai, nenusibos. Juk tu žinai, kad aš myliu istorijas. Vot, išvirozyk, iš kur tokia tauta atsirado. Tik nemeluok.

— Ar žinai, tėve, kad nėra istorijos be melo?

— Tai kaip sužinoti teisybę?

— Gryną teisybę sunku sužinoti, tėve. Matai, žmonės mėgsta girtis. Girtasi ne tik medžiotojai ir žuvautojai, bet girtasi ir tautos. Ypač žydų tauta mėgsta girtis. Senasis Biblijos testamentas, kuris pasakoja apie jų praeitį, susideda kone iš vieno stebuklo. Tai kur čia surasi teisybę?

— Maiki, mūsų Lietuva irgi buvo slauņa savo stebuklais. Kažin, ar žydai galėtų mus savo stebuklais subytų. Šiluvos vardas ir Amerikoj žinomas. Žinoma, dabar Panelė švenčiausia tenai jau nepasirodo, ba girdėjau, kad komunistai stebuklingą vietą buldozeriais sulgino su žeme ir malūną pastatė. Ale stebuklingos Šiluvos vardo vistik nepajėgė sunaikinti, ba vyskupas Brizgys surinko pinigų ir pastatė Šiluvos koplyčią Washington. Sy?

— Bet kokia buvo Lietuva? Kraštas buvo pilnas koplyčių ir kryžių, vistik nepriklausoma Lietuva žuvo. Tą patį parodo ir žydų istorija. Jie tikėjo, kad Dievas apsirinko juos savo numylėtąja tauta, nuolat rodė jiems stebuklus; jų vyrai be ginklo nugalėdavo baisiausius priešus; Samsonas asilo žandikauliu išmušė svetimą karaliaus armiją; pie-muo Dovydas akmeniu užmušė šarvuotą Galijotą; kitu atveju Dievas sulaukė danguje saulę, tuo būdu duodamas žydams daugiau laiko priešui armijai sunaikinti, — vienu žodžiu, ste-

buklas po stebuklo, laimėjimas po laimėjimo, ir tuo pačiu laiku žydų skurdas ir vergija beveik niekada nesibaigėdavo. Jie buvo pavergti Egipte, pavergti romėnų, pavergti persų ir kitų. Pagaliau išnyko ir jų valstybė. Bet jeigu skaitysi jų pačių parašytą istoriją, tai jų vadai buvo labai gudrūs vyrai, baisiai narsūs kariai, su Dievu konferencijas laikydavo. Bet ar visa tai teisybė? Ne, tėve, tai tik prasimanytos pasakos, tušti pasigyrimai. Iš tokių pasakų, tėve, susideda pirmoji Biblijos dalis.

— Ale pasakyk, Maiki, kas yra žydų tauta, iš ko ji prasidėjo? Praeitą sykį pradėjai tik nuo karaliaus Sauliaus, bet jis negalėjo būti pirmutinis žydas, ba pirma jų buvo dar Adomas ir Ieva, kurie rojuje gyveno. Ar ne jie buvo pirmieji žydai?

— Ar žinai, tėve, kad tas rojus su Adomu ir Ieva yra tokia pat pasaka, kaip ir kiti Biblijos išradimai. Net ir gudriausi rabinai neturi įrodymų, kad toks rojus ir tokie jo gyventojai yra kada nors buvę. Taigi aišku, kad žydai nėra rojaus emigrantai. Kiek galima iš Biblijos suvokti, tai iš pradžių žydų ir vardo pasauly nebuvo. Ir po visuotinio tvano jie buvo vadinami dar ne žyda, o semitais.

— Kodėl semitais?

— Tėvas gal žinai, kai kartą Dievas supykęs sunaikino tvanu visa žmoniją, palikdamas veislei tik tai vietą Nojaus šeima. Nojus turėjo trejetą sūnų: Semą, Jafetą ir Chamą. Iš jų prasidėjo nauja žmonijos veislė. Tie, kurie kilo iš Semo, buvo vadinami semitais. Iš semitų rasės susiformavo arabai, žydai, fenikai ir kiti. Šitos grupės ir dabar yra vadinamos semitais. Per daugelį metų išsivystė skirtingos jų kalbos, bet kaiku-ris papročiai dar pasilieka. Pavyzdžiui, žydai, arabai ir kiti semitai nerūko tabako, nevalgo kiaulienos ir nemėgsta šunų; eidami į savo bažnyčias, jie prie durų nusisauja kojas, bet būtinai užsideda kepurės. Žydai rašo

NAUJA KNYGA

Išėjo iš spaudos ir jau platinama J. K. Kario "NUMIZMATIKA" — paskutinė iš trijų šios srities žinovo parašytoji knyga. Jone išspausdintas enciklopedinis numizmatikos žodynas ir rinktinės autoriaus studijos, liečiančios Lietuvos ir kitų šalių pinigų. Veikalas gausiai iliustruotas, dailiai įristas, forma 6"x9", 430 psl., atspausdintas kreidiniame popiery, kaina \$15.00. JAV Kongreso Bibliotekos katalogo nr. 72-108424.

Platintojams už tris parduotus egzempliorius duodamas ketvirtasis komiso.

Adresas: J. K. Karys, 60 Sims St., Bridgeport, Conn. 06604.

Knygą galima gauti ir Keleivio administracijoje.

Štai kaip atrodo Chimbote vietovė po žemės drebinimo Peru valstybėje. Čia žuvo 1,000 žmonių.

PRANAS ČEPĖNAS

Lietuvos Steigiamasis seimas

(Tęsinys)

Nebuvo normalūs santykiai ir su Latvija. Derybos dėl sienų nustatymo su Latvija buvo pradėtos dar Versalyje 1919 m. Vyko konferencijos Kaune ir Jelgavoje, kol pagaliau vyriausybės atstovai sudarė konvenciją arbitražo būdu išspręsti sienų ginčui. Šį susitarimą seimas ratifikavo 1920 m. spalio 8 d.

Versalio taikos sutartimi nuo Vokietijos buvo atskirtas Klaipėdos kraštas, tačiau nors kraštas buvo atskirtas etniniu pagrindu, bet jis buvo paliktas tolimiesiems sprendimui Aukščiausiąjai Sąjungininkų Tarybai.

1921 m. spalio 25 d. Steigiamojo seimo posėdyje Klaipėdos krašto reikalui buvo įteikta socialdemokratų frakcijos interpeliacija, kuri seimo buvo priimta, o 1921 m. lapkričio 21 d. buvo priimta bendra seimo rezoliucija, pasisakant už autonomijos suteikimą Klaipėdos krašto gyventojams.

Surengtių su Lenkija ir Steigiamajam seimui nepavyko sureguliuoti, kadangi ginčas lietuvių ne tik teritorinius Lietuvos reikalus, bet platesnę problemą. Lenkų konservatyvieji ir nacionalistiniai sluoksniai negalėjo susigvyventi su Nepriklausomos Lietuvos idėja. Jiems Lietuva tebuvo tik Lenkijos viena provincija. Tokią politiką jie varė Pirmojo pasaulinio karo metu.

— Ale arabams padeda Sovietų Rusija, ar ne?

— Taip, tėve. Šitą karą daugiausia kursto didžiosios valstybės. Amerika ginklavo žydus, kad atakuotų arabus, o Sovietų Sąjunga palaiko arabus, kad muštų žydus.

— Vot, pasakyk, ko jiems trūksta?

— Gal ne tiek jiems trūksta, kiek jiems per daug — per daug patriotizmo. Arabai nori valdyti visą Mažąją Aziją vieni patys, nes tai jų pasaulis. O žydai atsimena, kad prieš daugelį metų jie tenai gyveno, bet buvo švyti ir išsibarstę po Europą. O krikščioniškai Europai jie buvo nepageidaujami svečiai. Jau 19-me šimtamety prasidėjo žydų persekiojimas. Rusijoje, Vengrijoje, Prancūzijoje ir Lenkijoje orasidėjo žydų pogromai, o Vokietijoje naciai pradėjo tikrą genocidą vartoti. Todel tarp žydų prasidėjo agitacija už grįžimą į senąją tėvynę Palestiną, kuri dabar jau buvo turkų valdoma. Kai per karą Anglija "urkus išmušė, ji pasiūlė žydams tenai kurtis. Arabams tas nepatiko. Jų galvojimu, seni Palestinos gyventojai apleidė ją seniai ir seniai jau išmirė, o naujieji patriotai, kurie vadina save sionistais, čia jau nepriklaus. Todėl kai Anglija padėjo jiems čia įsikurti, arabai pradėjo prieš juos kovoti. Bet dabar žydus remia ne tiek Anglija, kiek Amerika. Ji duoda jiems gerų lėktuvų ir mokina tuos aitvarus valdyti, todėl žydai smarkiai

arabams atsikertą ir pridaro jiems daug nuostolių.

— Ale arabams padeda Sovietų Rusija, ar ne?

— Taip, tėve. Šitą karą daugiausia kursto didžiosios valstybės. Amerika ginklavo žydus, kad atakuotų arabus, o Sovietų Sąjunga palaiko arabus, kad muštų žydus.

— Tai kokia joms iš to nauda?

— Nauda yra tokia, tėve: arabų kraštas yra labai turtingas aliejaus šaltiniais, todėl Amerikai rūpi, kad prie tų šaltinių neprieitų Sovietų Sąjunga; o Sovietams rūpi neprileisti prie tų šaltinių Amerikos. Tai yra imperialistinis dviejų didžiųjų valstybių karas, kurį jos veda svetimomis rankomis.

— Olrait, Maiki, tegu jau būna taip, kaip tu sakai: Amerika su Rusija varžosi dėl svetimo aliejaus. Ale koks iš to pažitkas žydams ir arabams; ko jie mušasi? Ką jie iš to gauna?

— Jie gauna ginklų, tėve: ir gauna kitokios paramos — štai ką jie gauna. O tie ginklai jiems reikalingi savitarpui kovai dėl Palestinos.

— Nu, o kaip tu rokuoji, ar arabai išmušė žydus iš Palestinos?

— Aš manau, tėve, Amerika neleis, kad žydai būtų nugalėti. Jei kaip, Amerika gali tenai susikirsti su pačia Rusija.

— Nu, tai palauksim ir pamatysim, kaip bus.

mojo pasaulinio karo metu Vakarų Europoje, vokiečių okupacijos metu Lietuvoje ir pagaliau taikos derybų metu Paryžiuje. Dar prieš Steigiamojo seimo susaukimą lenkai mėgino likviduoti beatsikuriančią Lietuvą kariniu — vadinamuoju Peoviakų — sukilimu, paskui, sulaužydami tik pasirašytą Suvalkų sutartį. Želigovskio sukilimu, ir tuo būdu norėdami įjungti Lietuvą Lenkijos valstybėn. Nei Želigovskio sukilimas, nei Hymanso projektas nepastūmėjo Lietuvos Lenkijos globon. Čia glūdi didelis Steigiamojo seimo nuopelnas, jog jis pašaukė tautą gintis nuo Želigovskio smurto, o diplomatų suktumą, įvilktą į Hymanso projektą, Steigiamasis seimas taip pat griežtai atmetė.

Čia labai glaustai peržvelgtos prieš 50 metų Lietuvą varginusios problemos, pastangos pagreitinti tvarkyti ir įvesti kraštą, tobulinti administraciją. Seime nuolat skambėdavo skundai iš įvairių frakcij atstovų dėl Stencilio, Mikuckių ir panašių, ir tik Steigiamojo seimo pastangos padėjo sulaukti "svieto perėjimus" nuo daugelio juodų darbų.

Parlamentarinio valdymo laikotarpis nebuvo labai ilgas. Tuo metu, ir pačiu sunkiausiu metu, tauta — krašto gyventojais — vyriausybę pasitikėjo ir neapsivylė. Tautos valia buvo minima ne iškilmingose kalbose, bet vykdoma gyvenime, ir todėl Lietuva išgyveno, nors ir trumpą, bet gražų kovų ir kūrybos metą.

Pabaigai dar ketetą žodžių apie seimo atstovus. Jie buvo labai įvairaus išsimokslinimo, nevienodo inteligentiškumo, skirtingo temperamento, bet visi jie buvo vedini noro tinkamai pasitarnauti savajam kraštui. Po penkiadesimt metų nenustoją įdomumu V. Čepinskio pasakytos kalbos Steigiamajame seime — visada junti jo kalbose nuosirdų ištikinimą svarstomo reikalo teisingumu ir reikalingumu. Gal būt, jis buvo pati ryškiausia Steigiamojo seimo asmenybė. Socialdemokratų atstovą St. Kairį galima išskirti rūpestingai išmąstytų tvirtinimų kalbose, K. Bielinį — didele gyvenimo patirtimi ir labai praktiškais pasiūlymais, svarstant įstatymus, K. Venclauskio kartais šturkstokas žodis, bet visada argumentuotai sakomas.

Valstiečių liaudininkų blokas turėjo išmintingą užsienio politikos žinovą M. Slezevičių, santūrų taktinę seimo vicepirmininką dr. J. Staugaitį, ne dažnai kalbantį realistą A. Rimką, visada svarų žodį sakantį L. Natkevičių, humanistą blaivininką K. Ralį.

Krikščionių demokratų blokas, sudaręs seimo atstovų daugumą, galėjo turėti daugiau intelligentinių pajėgų. Steigiamojo seimo debatuose savo greita orientacija, radikalus išsiskirdavimas M. Krupavičius, nedaug kalbąs V. Jurgutis, J. Vailokaitis, A. Tumėnas.

Jeigu čia paminėto lygio būtų buvę visi Steigiamojo seimo atstovai, tai ir darbas seime ir atstovų asmeniniai santykiai tarp frakcij būtų buvę ramesni, rimtesni, nes Bičiūno, Pleckaičio ir kitų jiems panašių atstovų elgesys tikrai nekėlė seimo atstovų orumo.

Per trumpas buvo Lietuvos parlamentarinio gyvenimo laikas, kad seimo atstovai būtų galėję išeiti reikalingą ir labai pamokomą parlamentinio darbo mokyklą.

(Pabaiga)

JUODOJO PASAULIO SUKILIMAS

Ką tik išleista knyga, kurią parašė St. Michelsonas. Joje kalbama apie tai, kas yra to juodojo pasaulio rasė, kada ir kokių būdu ji buvo pavergta, kodėl ji ilgai tylėjo, kodėl sukilo ir t.t. Visi šitie ir kiti susiję su juodąja rase klausimai šiandien yra opūs, todėl įsigykite šią knygą. Jos kaina tik \$2.00.

Ką tik gavome:

Prisiminimų fragmentai, parašė Kazys Musteikis, 126 psl., kaina \$2.50.

Išdžiūvusi lanka, 18 novelių, parašė Aloyzas Baronas, 224 psl., kaina \$4.50.

Tūboto gaidžio metai, romanas, parašė Kazimieras Barėnas, 438 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$3.15.

Numizmatika, parašė Jonas Karys, 340 psl. kaina — \$15.00.

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Elegiški Stepono Kolupailės niekintojai, parašė Ksavėras Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

Kritusieji už laisvę, II tomas, parašė Vladas Ramo-jus, 195 psl., kaina \$4.00.

Rugsėjo šventadienis, premijotas romanas, parašė Birutė Pūkelevičiūtė, 237 psl., kaina \$5.00.

Meilės dvidešimtame amžiuje, parašė Petras Mandekis, 273 psl., kaina \$5.00.

Be namų, premijuota apysaka, parašė Andrius Norimas, 200 psl., kaina \$3.50.

Vincas Krėvė savo laikui, parašė Vincas Maciūnas, 49 psl., kaina \$1.00.

Dialogas su kraštu, Akimirkinių kronikos, antra knyga, parašė Bronys Raila, 560 psl., įrista, kaina \$7.00.

Nemarioji žemė, Lietuva pasaulinės poezijos posmuose, sudarė Alfonsas Tirolis, 176 psl., kaina \$5.00.

Poilsis ant laiptų, Vytauto Karoso eilėraščiai, 50 didelio formato puslapių, kaina \$4.00.

Diena prie ežero, Aloyzo Barono eilėščiai mūsų maziems, Nijolės Vedegetės-Palubinskienės iliustracijos, 40 psl., kaina \$3.00.

Rimai ir Nerimai, Vaižganto, 55 psl. kaina \$2.00.

Tiesiant kelią Lietuvos nepriklausomybei, Vaižganto straipsniai, 40 psl., kaina \$1.00.

Lietuvos Vyčio pėdsakai, Juozo Strolios 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl., kaina \$2.00.

Kultūrinės gairės pasakose, II knyga, parašė Vytautas Bagdanavičius, 357 psl., kaina \$5.00.

Rezistencija, romanas, parašė R. Spalis, 429 psl., kietais viršeliais, kaina — \$6.00.

Broliai balti aitvarai, Henriko Nagto eilėraščiai, Prano Gailiaus iliustruoti, 72 didelio formato puslapiai, puošniai išleista knyga, kaina \$5.

Po Dievo antspaudais, Vytauto Didžiojo godos, Leonardo Andriekaus eilėraščiai, da.l. Telesforo Valiaus iliustruoti, 106 psl., kaina \$3.00.

Šeštoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 17 autorių, 400 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75. Smilgos, A. Giedriaus 15 apsakymų, 204 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

Gatvės berniuko nuotykių — R. Spalio apysaka jauniui ir seniumi, II laida, 527 psl., kaina \$4.

Be to, esame gavę nedidelį kiekį teisininko P. Šulio parengto leidinio "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

MOTERŲ SKYRIUS

Bernardo Brazdžionio „Poezijos pilnatis“

Čia greta spausdinamas poeto Bernardo Brazdžionio kūrinys „Liudininkai“ ypač paimtas iš pačios stambiausios ir puošniausios šiais metais išėjusios knygos POEZIJOS PILNATIS. Tai Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurią Los Angeles išleido specialiai tam reikalui susiorganizavęs komitetas, kuris iš anksto surinko ne tik prenumeratorių būrį, bet ir didelį dosnių mecenatų bei garbės mecenatų skaičių. Tokia skubi, svairi ir lengva širdimi suteikta šiam liuksusiniam leidiniui parama yra tarsi poeto naudai visuomenės balsavimas, rodamas kūrėjui ruošimų palankumą ir jo kūrybos vertinimą.

„Poezijos pilnatis“ yra sutalpinęs brandžiausias šio poeto daugiau nei 40 metų kūrybos derlius. Tai kone visas Bernardas Brazdžionis nuo pirmojo „Baltųjų dienų“ rinkinio ligi, sakykime, paskutinio šiu dienų eilėraščių, su visa akivaizdžia poeto literatūrine ir asmenine „evoliucija“ — nuo jaunatviško svajinimo ligi religinės ekstazės ir biblinių temų ir pagaliau — ligi kondensuoto garsaus patriotinio žodžio ir gilaus sielvarto tremties kelionėje bei būdžio kardo plienu.

Patriotinė poezija Bernardą Brazdžionį iškėlė į pirmąsias gretas visų tautos nelaimių metu ir išlaikė jį iki šiol gyvą ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje, kur jo knygos tegautos tik iš po skverno. Ne be reikalo jis kartais yra vadinamas net antruoju Maironiu, nors mes manome, kad daug geriau jam dera Pirmojo Brazdžionio vardas.

Reikia pažymėti, kad B. Brazdžionis iki šiol dar „ne užšalo“ nei garbėje, nei praityje, kaip tai dažnai atsitinka pasisekimo laurais papuoštiems kūrėjams. Jis vis dar ieško naujo žodžio, naujos formos naujam savo sielos kalbėjimui išsakyti, ir jo išminklinta plunksna tarpais neišsigąsta ir saikingo „modernumo“, jeigu jis to nori.

„Poezijos pilnatis“ sudėti eilėraščiai iš visų poeto rinkinių: „Baltosios dienos“, „Amžinas žydus“, „Krintančios žvaigždės“, „Ženkla ir stebuklai“, „Kunigaikščių miestas“, „Is sudužusio laivo“, „Šaukiu aš tautą“, „Viešpaties žingsniai“, „Sve timi kalnai“, „Šiaurės pašvaistė“, „Didžioji kryžkelė“ ir „Vidudienio sodai“.

To gausaus atrinkto lobio 592 puslapių dail. Alfonso Dociaus aplanku papuoštas ir iliustruotas leidinys turėtų rasti garbingą vietą kiekvieno kultūringo lietuvių namuose.

Linkėdami šiai išieginio rūbo ir turinio knygai laimingos kelionės į skaitytojus, primename, kad „Poezijos pilnatis“ kol kas dar gaudama ir Keleivio administracijoje. Jos kaina \$10,00.

Mūsų žemėje kasdien gimsta 324,000 žmonių. Iš jų kasdien dėl bado miršta 10,000, dėl kitų priežasčių 123,000, todėl kasdien prieauga 190,000 žmonių.

Onassis su savo žmona Jacques Line per metus išleidžia \$20 mil.

Dr. Stuart Rhien, kuris atlieka praktiką Alberto Einsteino medicinos mokyklos ligoninėje New Yorke, tiria trimis stetoskopais savo kėdikius, kuriuos kartu pagimdė jo žmona. Kol kas jis juos vadina A, B, C.

Bernardas Brazdžionis

Liudininkai

VYSKUPO LIUDIJIMAS

Tukstantis devyni šimtai... taisiais metais, Sufraganu kai išventintas buvau, Žuvo visos mano dioclezijos avelės ir konfratrai, Ir aš pats (beveik) žuvau. Kiek bažnyčių, seminarijų ir kryžkelėse kryžių, Arnotų ir stulų, kielikų, varpų ir tabernakulų, kitų liturgijos daiktų — čia pridėdau, kai grįsiu, Kompensacijos (pagal statistiką, kurios 3 kopijas neprašau. Pakaks tėvynės surinktų Ašarų vergijoje ir poterių šventųjų. Kur palieka Kristaus kantrūs kankiniai, Tik pakaks Velykų alelijos, Gimusios visų širdy (tenai) ir mirusios (čionai).

ŽMOGUS BE KAUKĖS

Į kaukių balių, kur visų visi veidai su kaukėmis, Aš ateinu be jos. Jūs, kad agresorių pasmerkčiau ir kad faktais pasmerkimą konstatuočiau, laukėt. Sakau: kas negirdės — tikės; kas girdi — abejos.

Mūsų mirties kolona buvo trys milijonai. Kalėjimas — visa tauta. Zudytojams jūs davėt ginklus, drąsą ir palaiminimą, ponai,

Ir buvo sąjunga graži, balta ir nekalta. Ir aš nekaltau dabar tų neregų su kaukėmis; Aš ateinu be jos. Premjerai, prezidentai ir senatoriai, jūs mano liudijimų laukėt, — Ir aš teikiu kaip papriką prie taikos stalo juos!

Auga mirties kolona ne trim, ne trim milijonais, Kalėjime — visa tauta. Zudytojams jūs davėt ginklus, drąsą ir palaiminimą, ponai, Ir žydi sąjunga graži, balta ir nekalta.

IŠTREMTO SIBIRAN (mirusio) LIUDIJIMAS

Esu sūnus, palikęs motiną ir tėvą vargiui ir vergijai, Esu užgesęs žiburys tarp vidurnakčio iešėlių. Esu pasaulio širdyje žaizda, kuri negyja. Esu žmogus, palikęs gimtai žemei sielą. O kūnas mirė. Ir palaidojo jį kūną Čia po ledu ir po Sibiro sniego marška balta. Kai siaučia pūgos ištisus metus, kai žaibu pralekia taifūnas,

Aš nedrebu ir nebijau, prie minus šešiasdešimt Celisjau — nešalta! Nerinkit man aukų. Nesiuskite. Nereikia man drabužio nudėveto. Ir nenešioti veidmainingos užuojautos veiduos. Guliu aš sielvarto karste, ir galvai man nekieti, Ir gera širdžiai prieglobstyje motinos maldos... Po mano galva gulį milijonų milijonai metų, Laikotarpiai prieš chaosą, po chaoso, oligozeno, mezozoido gadynės.

Po mano kojom dulkė — kalnas Ararato, Nes aš esu brontopus, dimozauras ir beždžionio laikus pamynęs. Po mano kojomis Uralo brangakmens: aleksandritas, ir opalas, ir topazas, Po mano rankom aukso smiltys, rūda geležies, Po galva gyvsidabrio ir platinos plotai tyčiojas: ko tau dar maža? Kokion plačion, kokion turtingon žemėn tu veržies?

Ir aš girdžiu: štai skamba žingsniai Odisėjo argonautų, Girdžiu Jasono vyrų juoką ir keiksmus, Ir aš grimstu į begalinį amžių orautą, Kad nešytų jis, kad nešytų jis, kad nešytų į namus. Ir viską aš turiu (širdy). Ir nieko aš nesu praradęs (be pagiežos ir be keršto): Nei tėviškės sodybos, nei savųjų genčių ilgesio, nei duonos aiškos, ir nei donbasų kasent, man sargybinių padovanotųjų žaidimų. Tai juos, įsiantę į lietuviško dangaus, kaip lino žiedas drobė,

Mister Kersten, Tai juos ir tau, Mrs. America, ant sąžinės akliai Temidei, ant sąžinės vadantis pūkučio, ant sąžinės ir tau, Mrs. America, dedu!

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šiai adresu:

Dr. M. Šveikauskas, Attorney at Law.
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132.

Klausimas

Mūsų kolonijoje įvyko štai koksai atsitikimas: mūsų kaimynai buvo bevaikiai, bet šiaip labai gerai gyveno. Visur kartu važiuo, vienas kitą gerbė ir mylėjo. Buvo pasiturintieji žmonės ir tvarkingi, todėl pasidarė testamentus pas geriausiąjį miesto advokatą ir savo turta taip paliko: vienam mirus, viskas pasilieka kitam. o po to kito mirties viskas turėjo būti padalinta į dvi dalis: viena dalis — vyro gimimams, kita lygi dalis — josios gimimams.

Rodas, ko čia bereikėtų. Viskas tvarkinga. Manau, kad daugelis žmonių taip savo turta palieka ir padalina, jei neturi savo vaikų.

Po to, pagyvenusi dar porą metų, vėzu susirgusi mirė mūsų kaimynė. Jos vyras, našlys, labai jos liūdėjo, puošniai palaidojo, bet, dar metams praėjus, vėl apsigėdė. Šį kartą vedė našlę, už save gerokai jaunesnę. Pagyveno pusantų metų, ir tada jis pats pasimirė. Tada mūsų kolonijai lyg perkūnas trenkė. Sužinojome, kad tas rieškas tikęs senis kiekvieną centą, jo pirmosios žmonos taip sunkiai sutalpytą, paliko savo antrajai žmonai ir jos vaikams. Mūsų kaimynės gimimams nė cento nepaliko, nors ji turėjo tikrą seserį ir brolių.

Visi apie tai kalbėjo, ir smerkė, bet paskui ir užmiršo. Bet mudu su vyru, būdami bevaikiai, irgi turime paši problemą. Norime sudaryti testamentus, kaip visi visiems pataria, nes turime giminių Lietuvoje, bet kas naudos iš tokių testamentų, jei palima į jį apeiti ir palikti turta svetimiems, nenaisant to testamentu. Nevalima pasakyti, kad repasi tikim savo vyru, arba jis manim, bet ir kaimynai atodė gerai suvėvena ir viešas kitam pasitiki, ir kas iš o išėjo? Nieka!

Prašau mums parašyti peraišką ir patarti, kaip reikėtų testamentą surašyti, kad niekas jo vėliau negalėtų pakeisti ar suardyti? Prašome nei mūsų valstijos vardo neskleisti, o pasi- ašome vien —

Skaitytojai

Atsakymas

Kiekvienas testatorius (testamentą sudarantis asmuo) gali, kol gyvas ir pilno proto (competent), atšaukti savo anksčiau sudarytą testamentą. Šito fakto niekas negali pakeisti. Tačiau yra būdas, kuriuo vadovaujantis, Tamstos aprašomos aplinkybės gali būti išvengiamos. Vyras ir žmona (vienose valstijose betarpiškai, kitose per vadinamus

Smalsumas

Smalsumas — geras ar blogas būdo bruožas? Greičiau geras. Guvus ir smalsus protas yra geriausias vaisas nuo senatvės, pavargimo, abejingumo. Smalsus žmogus niekad nenuobodžiauja, sakydamas: „Nežinau, kur man pasidėti“ arba „Pasiutiskai neįdomu gyventi.“ Meniškos, kūrybingos prigimtys visada dega smalsumu — sužinoti, išsiaiškinti, nustatyti reiškinio ar mechanizmo veikimo priežastį, degė smalsumu keisti, bandyti išrasti ką nors nauja.

Bet yra smalsumas, kuris žeidžia. Pas juos renkasi svečiai, smalsi kaimynė būtinai varstys savo buto duris ir malsaus, kas per žmonės ie jų svečiai. Arba išgirs iš plonų durų svetimą pokalbį. — būtinai sustos ir žvilgtelės pasiklausys. Arba respės užėiti į svetimą butą ir tuoj puola į visus kampus. Jeigu pati švari ir tvarkinga, kiš nosį į virtuvę, vonios kambarį, tikrins švarą, vėliau apkalbės. Jeigu rėdytis mėstanti, nespės virselti spintos durų, ji tavo visus drabužius ištrauks ir apžiūrės.

Jeigu žmogus dirba prie rašomojo stalo, kažką rašo, laiška ar dienoraštį, straipsnį laikraščiui ar atskaitą viršininkui, smalsi kolegė tuoj puola ir neatsiklaususi čiumpa skaityti. Jeigu ir ne čiumpa, tai nors akimis banddo užgriebti kokį žodį — gal iš to supras, kokiomis nuotakomis gyvena kitas žmogus. Arba guli pirkiny su supakuotais, perrištais, tai smalsi moteriškė būtinai privalo sužinoti, ką pirkai, kam pirkai, už kiek pirkai.

Dar dėl kainų. Mes jau visai nesivaržom klausinėti vieni kitų: „Kokie gražūs kailiniai, kiek už juos mokėjote?“ Klausia mažai pažįstamas žmogus. Visai nepažįstamas gatvėje, troleibuse. Jeigu tie kailiniai — ne kailiniai, o tik pavykusi imitacija, už juos mokėjote visai nedaug, išgirsite nusivylimo atodūsi: „Maniau, kad brangesni“.

Arba susitiks draugai, dešimtį metų nesimatę. Pirmasis klausimas: „Kur dirbi?“ Antrasis būtinai po jo seka: „Kiek uždirbi?“ Po tokio klausimo dingsta susitikimo džiaugsmas, komerciškasis požiūris į tave užveria burną geriems žodžiams.

Blogas ir kitas kraštutinis, kas draugai, geri pažįstami visas šventes praleidžia už vieno stalo, bet nieko nežino vieni apie kitų darbą, kitos šeimos džiaugsmus ir nesėkmes, tik kažin iš keletų lūpų sužino, kad draugų pora jau išsikyrė ar palaidojo tėvą. Intelektualūs pokalbiai menų, politikos, literatūros klausimais negali atstoti nuoširdaus žmogaus domėjimosi kitu žmogumi. Taktiškas, laiku pasakytas šiltas žodis ar klausimas dar niekada nieko nežeidžia.

Taip rašoma, turint galvoje dabartines sąlygas Lietuvoje. Apsidairę pastebėsime, kad tokių nepaprastų smalsuolių ir tokių, kurie visai nesidomi savo gerų pažįstamų džiaugsmais ir nesėkmėmis, turime pakankamai ir čionykštėje mūsų ap- linkoje.

Vietinės žinios

Bostono latvių ALTS

Lietuvių Enciklopedijos leidyklos atspausdintojo knygoje "Latvijas Ideja Amerikā" (Latvijos ideja Amerikoje) autoriai O. Akmentinš ir L. Berzina duoda Amerikos Latvių Tautinės Sąjungos 50 metų veiklos apžvalgą, apimančią laikotarpį nuo 1918 iki 1968 metų.

Organizacijos tikslas esmėje išliko tas pats: jungti visus latvius politiniam ir kultūriniam darbui Latvijos laisvei atgauti ir latviškumui šiame krašte išlaikyti.

ALTS buvo įkurta 1918 m. rugpjūčio 7 d. Bostono latvių veterano Jakabo Zilbergo rūpesčiu tik dviem mėnesiais anksčiau prieš Latvijos respublikos paskelbimą. Pačiame Bostone aktyvių latvių būrelis buvo nedidelis, tik apie 60 asmenų. Autorius Akmentinš pripažįsta, kad ano meto lietuviai pirmieji išvytė spaudimą į JAV senatą ir kongresą pripažinti Baltijos kraštus kaip nepriklausomas respublikas. Į šį darbą aktyviai įsijungė ir latvių ALTS.

Pirmasis ALTS kongresas įvyko New Yorke 1919 m. sausio 3-5 dienomis, dalyvaujant 30 delegatų. Pasiųtoje prez. Wilsonui rezoliucijoje buvo prašoma paremti Baltijos kraštų pastangas išgauti iš didžiųjų valstybių pripažinimą. Atsiliepdamas į Latvijos ano meto laikinosios vyriausybės premjero Ulmanio pagalbos šauksmą, ALTS pradėjo organizuoti materialinę paramą gimtajam kraštui. Antras įdomus ALTS kongresas įvyko taip pat New Yorke 1919 m. rugsėjo 14-16 dienomis, dalyvaujant 21 latvių, 32 lietuvių, 23 estų ir 24 ukrainiečių atstovams. Delegatai jau tada pramatė būtiną reikala apjungti šias tautas, kurių žemės siekė nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Tik tokia tautų sąjunga galėtų apsaugoti šiuos kraštus nuo pikto Rusijos ir Vokietijos kėslų ateityje. Į šį kongresą ir lenkai norėję pasiųsti delegatus, bet jiems buvo paaiškinta, kad tol, kol neatšauks savo karinių dalinių iš Lietuvos ir Ukrainos sričių, su jų delegatais nebus jokių kalbų. ALTS smerkė tuos ano meto latvius, kurie ėjo už Rusijos monarchistus: Kolčaka, Denikiną ir Judeniką. Prieš juos buvo mestas šūkis: "Kas remia Kolčaką ir jo draugus, tas kala lietuviams ir latviams naujas vergijos grandines!" Kongreso pagrindiniu kalbėtoju buvęs lietuvis Jankauskas, jau anksčiau eilę kartų kalbėjęs amerikiečiams apie Baltijos kraštus Carnegie salėje. Šis kongresas pasisakė už artimų ryšių tarp minėtų tautų tautų savo tarpe ir su JAV. Pasiųsta padėkos telegrama prez. Wilsonui ir valstybės sekretoriui Lansingui už Baltijos kraštų remimą, gi prancūzų maršalui Fochui už jo ultimatumą Vokietijai, reikalaujanti atšaukti karines pajėgas iš Baltijos kraštų.

Kongresas išrinkęs 20 asmenų komisiją, po 5 atsto-

vus iš kiekvienos tautybės, bendromis jėgomis surasti keliamas, vedantiems į šių tautų politinį, kultūrinį, ekonominį bendradarbiavimą bei apsigundimą. Ta proga autorius Akmentinš pamini pirmą Latvijos respublikos užsienio reikalų ministrą Meierovičių, kuris bendrų kelių bandęs ieškoti ir vadovavo Buldurų vasarvietėje prie Rygos. Ir tada Baltijos atstovai matė bendro apsigynimo "absoliutinę būtinybę", bet didieji kaimynai tai sutrukdė.

Vargu ar šiai nuomonei galima pritarti. Minėtas ministras buvęs esmėje labai prolenkiškas. Latvių politikai nepalaikė mūsų bylos dėl Vilniaus, nes nenorėjo kaimynystėje turėti sustiprėjusios Lietuvos. Kad neturėjome Baltijos karinės santarvės, pagal kurią, vieną narį užpuolus, kiti nariai tuoj skubėtų į pagalbą, yra nedovanotina klaida, laisvų Baltijos respublikų vyriausybių apsilėidimas.

Didelių permainų į ALTS įnešė 1949 metai, kai iš sugriautos Europos pradėjo čia atkelti laisvės iešką latviai. ALTS gavo naujų narių, naujų užsimojimų. Po kelių metų už 20,000 dol. buvo įsigyti nuosavi namai (64 Sigourney St., Jamiaca Plain), kurie tapo visos latviškos veiklos centru. Čia įsisteigė knygynas, dabar turintis retų leidinių, kuriais latviai ir iš kitų kontinentų naudojasi. Čia veikia latvių mokykla, kredito bankelis, Zibergo muziejus. Namais naudojasi studentai, šokių sambūris, oktetas, teatro sambūris, katalikų kuopa. Aktyviai ALTS valdyba veikė 1968 metais, be atvangos rašydama šios valstybės ir JAV paštui laiškus, prašant išleisti Baltijos kraštų pašto ženklus. ALTS gyvai protestavo dėl Latvijos aukso Anglijoje likvidavimo. Anglijai ir Sov. Rusijai ji draugiškai pasidalinus. Tuo reikalu buvo pasiūstas Anglijos vyriausybės opozicijos atstovui Sir Alex Douglas Home atitinkamas raštas.

Tai tik dalis visų ALTS nuveiktų darbų. Visų jų tikslas buvo stiprinti kovą dėl Latvijos laisvės ir išlaikyti latviškumą šiame krašte.

Šiuo metu ALTS turi apie 185 narius ir apie 60,000 dolerių turto.

Nuosirdžiai linkime ALTS ir ateities veikloje geriausios sėkmės.

B.M.

Vaičiūrgytė ir Antanavičiūtė išskrido Europon

Zinomos Bostono lietuvaitės, Dramos sambūrio ir kultūrinių pareigūnų dalyvės, Birutė Vaičiūrgytė ir Laima Antanavičiūtė, baigusios akademinį mokslo metus, gegužės 30 d. išskrido Europon. Jos pasiryžusios aplankyti Angliją, Daniją, Vokietiją, Šveicariją, Austriją, Italiją, Graikiją ir Olandiją. Porą savaičių tikisi pabuvoti Lenkijoje, kur šiuo metu

gyvena Laimos Antanavičiūtės senelė ir dėdė.

Kelionės tikslas — pažinti Europos kraštus, susipažinti su jų kraštų senomis kultūromis ir žmonėmis, o taip pat susitikti su savo draugais, kurie šiuo metu studijuoja Europoje, pvz., su Rita Ausiejūte Paryžiuje.

Į Bostoną jaunosios keliauninkės grįš tik rugpjūčio mėn. antrojo pusę, taigi jų kelionė užtruks apie tris mėnesius.

Birutė ir Laima yra veiklios Bostono neolitanės. Šeimos draugai ir pažįstami linki joms laimingos kelionės ir laimingo grįžimo į Bostoną.

J. Kasmauskas įžengė į 88-ius amžiaus metus

Gegužės 15 d. Jonas Kasmauskas baigė savo amžiaus 87-ius metus. Jis gimė Lietuvoje 1883 m. gegužės 15 d. ir ten gyveno iki 1901 m. Prie motinos ratelio išmoko skaityti, vienerius metus lankė rusų pradžios mokyklą, mokėsi amato ir dirbo Zubovo fabriko šiauliuose šaltkalviu.

1901 m. jis atvyko į JAV, dirbo įvairius darbus ir kartą lankė vakarinę mokyklą. Susitaupes pinigų, atsivežė iš Lietuvos motiną, seserį ir brolių.

Iš jaunų dienų Jonas veikia ir visuomeniniame bare. Atvykęs į Bostoną, jis tuoj įstojo į čia veikiančias draugijas. Jis daug padėjo Bostono pradėtiems leisti laikraščiams Ateičiai ir vėliau Sandarai. Sandaros 7 kuopai padėjo įsigyti namus, dosniai rėmė Gabijos draugiją, kurios chorui vadovavo Mikas Petruskas. Jis daug dirbo So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos. Jis yra taip pat vienas iš Alto organizatorių ir jo vadovybės nariu.

Daug lėšų J. Kasmauskas skyrė ir tautininkams. Be jo pagalbos vargu jie būtų įsigiję tą namą, kurį gražiai atremontavę ir šiandien valdo ir kuriu pasinaudoja įvairios kitos Bostono lietuvių organizacijos.

Jonas yra daug kam padėjęs savo patarimais, darbu ir lėšomis. Jis dosnus žmogus visiems geriems darbams. Daug ir naujųjų ateivių yra pasinaudoję Jono pagalba. Jis net 27 padėjo atvykti į šį kraštą ir nevieną susėpė pinigais.

Verta pažymėti ir kita Jono Kasmausko veikla. Jis yra smalsaus, išradingo proto žmogus. Jis 1919 m. suorganizavo medicinos įrankių dirbtuvę, kuri laika joje dirbo daugiau nei 40 darbininkų. Jis užpatentavo net 7 tos srities išradimus. 1959 m. tą dirbtuvę perleido savo sūnui ir pats išėjo poilsio.

Dabar Jonas Kasmauskas laiką praleidžia savo darže augindamas gėles, išvykda-

Ekskursijos į Lietuvą

vyksta

liepos 20 d., rugpjūčio 24 d., spalio 7 d.

Kaina \$691.00

Vietų skaičius ribotas — Nesivėluokite!

Ekskursijų reikalų kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

390 West Broadway,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

mas iš miesto į miškus, į pajūrį pasikaitinti saulėje ir pasimaudyti. Jis ypatingai mėgsta Blue Hills mišką ir ežerą.

Linkime dar ilgų metų ir geros sveikatos ir nuotaikos.

Ieško

Pateikomas kunigas Kazimieras Rulbys. Jis pats arba kas apie jį ką žinotų malonėkite pranešti šiuo adresu:

Lietuva — Lithuania
Plungės rajonas, Juodeikių km.
Vieštinė paštas
Rulbys Pranas, Prano

Bostono
PARENGIMŲ
KALENDORIUS

Rugpjūčio 9 d. Romuvos parke Brocktone, Montelloj, Minkų radijo gegužinė.

Spalio 11 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos 70 metų sukakties ir senų narių pagerbimo banką.

Spalio 17 d. Bostono inžinierių balius Sheraton Motor Inn., Quincy, patalpose.

Spalio 25 d. Lietuvių radijo valandos Laisvės Varpų rudens parengimas So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos trečio aukšto salėje.

Spalio 31 d. ir lapkričio 1 d. Lietuvių Tautinės Sąjungos namuose rengiama A. Galdiko kūrinių paroda.

Lapkričio 15 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos šurum burum.

1970 METU
NAUJIENA

Geriausia dovana
į LIETUVĄ

specialūs rublių
certifikatai

Aukščiausia vertė!

ZEMIAUSIOS
KAINOS

Jūsų giminės gali gauti, ko tik nori, svetimos valiutos krautuvėse už pusę kainos ar dar pigiau. Mes ką tik išspausdinome naują katalogą su paskutinėmis kainomis. Paprašykite jo veltui ir patys įsitikinsite. Tada jūs sutiksite, kad specialūs rublių sertifikatai yra geriausi. Specialūs rublių sertifikatai pateisina savo vardą. Jais pasinaudoti gali kiekvienas bet kada ir bet kur.

INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
New York, N.Y. 10010
PAPRAŠYKITE
KATALOGĄ VELTUI
SVARBU!

Priimame automobilių ir butų užsakymus.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jautinam nuovargi.

REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam pasėkmes, arba grąžiname pinigus.

Sigskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

RADIOJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoj Anglijoj iš stoties WLYN, 1260 kl lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausi pasaulinių žinių santraukos ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston. Telefonas AN 8-0489. Ten gausime ir Keleivius.

Laisvės Varpas
Lietuvių Radijo
Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1430 KC ir FM 107 MC

Vedėjas PETRAS VISCINIS

173 Arthur Ave., Brockton, Mass. 02402. Tel 586-7209

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma
LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, uoda daug įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite idomių skaitytojų liškų skyrių, kuriame laukiame abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų išieivijos laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA

SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ
AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse milono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą — Edowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 į metus

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės: kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America

307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Keleivio prenumerata - gera dovana visokiomis progomis!

BUVO \$4, DABAR TIK \$2

Lietuvių išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Šią 500 puslapių gausiai iliustruotą knygą dabar galite gauti už \$2, iki šiol ji kainavo \$4.

Ką toje knygoje rasite? Labai daug. Ten visa JAV, Kanados ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijos istorija. Joje rasite, kada ir kaip ta išeivija prasidėjo, aprašytas jos organizacijas, jos spaudą, jos veikėjus, jos santykius su Lietuva ir kt.

Knyga parašyta lengva kalba, kiekvieno ji lengvai skaitoma. Tad paskubėkite ją įsigyti.

Kitos tokios knygos neturime.

